STORTINGET

Innst. 41 S

(2026–2027)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Meld. St. 13 (2025–2026)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Datatilsynets og Personvernnemndas årsrapportar for 2025

Til Stortinget

Innledning

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet legger årlig frem årsrapportene til Datatilsynet og Personvernnemnda for Stortinget. Både Datatilsynet og Personvernnemnda er uavhengige forvaltningsorgan og kan ikke instrueres i behandlingen av enkeltsaker eller i den faglige virksomheten.

Meldingen inneholder en beskrivelse av arbeid, tiltak, vedtak og tilsyn som er gjort i løpet i det siste året. Meldingen gir også et innblikk i framtiden og utfordringer i tiden som kommer.

I 2025 prioriterte Datatilsynet hovedområdene
- personvern for barn og unge,
- den regulatoriske sandkassa,
- deling av data og kunstig intelligens.

Fra 15. september 2025 ble Personvernnemnda lagt under Statens sivilrettsforvaltning.

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementets merknader til Datatilsynets årsrapport beskrives i meldingens kapittel 1 og departementets merknader til Personvernnemndas årsmelding beskrives i kapittel 2. Det vises til meldingen for den nærmere omtalen av rapportene. Rapportene for 2025 er vedlagt meldingen.

Komiteens behandling

Komiteen har invitert til å sende inn skriftlig høringsinnspill til saken. Det er ikke mottatt slike innspill.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Konstanse Marie Alvær, Monica Nielsen, Jon-Ivar Nygård og Malin Bye Sørensen, fra Fremskrittspartiet, Bjørn Larsen, Rune Midtun, Helge André Njåstad og Erlend Wiborg, fra Høyre, Mudassar Kapur og Tage Pettersen, fra Sosialistisk Venstreparti, Hans Olav Lahlum, fra Senterpartiet, Bengt Fasteraune, og fra Rødt, lederen Hanne Beate Stenvaag, viser til Meld. St. 13 (2025–2026) om Datatilsynets og Personvernnemndas årsrapporter for 2025.

Komiteen merker seg at saksmengden hos Datatilsynet fortsetter å øke, samtidig som sakene blir mer komplekse og tidkrevende. Datatilsynet mottok 5 532 nye saker i 2025, og antallet klager fra enkeltpersoner økte fra 902 i 2024 til 1 848 i 2025. Komiteen merker seg også at økt bruk av kunstig intelligens skaper nye utfordringer, både for personvernet og for Datatilsynets saksbehandling.

Komiteen viser til at den teknologiske utviklingen og nye europeiske regelverk vil kunne gi Datatilsynet nye og omfattende oppgaver. Komiteen mener det er viktig å følge ressurssituasjonen samtidig som det må stilles krav til effektiv ressursbruk og gode prioriteringer.

Komiteen merker seg videre den betydelige økningen i saksmengden hos Personvernnemnda. Nemnda mottok 91 nye saker i 2025, mot 49 året før, og 105 saker ble overført til behandling i 2026. Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden økte til 8,8 måneder, mens den reelle saksbehandlingstiden ved utgangen av året var om lag 16 måneder. Komiteen viser til at sekretariatet er styrket, og mener utviklingen i saksmengde og saksbehandlingstid må følges nøye.

Komiteen understreker betydningen av at Datatilsynet og Personvernnemnda fortsatt kan ivareta sine oppgaver på en effektiv og forsvarlig måte i møte med rask teknologisk utvikling, økt bruk av kunstig intelligens og et stadig mer omfattende regelverk.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt er bekymret for utviklingen i saksbehandlingstiden i Personvernnemnda. Nemnda mottok 91 nye saker i 2025 og hadde 105 saker til behandling ved årsskiftet. Den reelle saksbehandlingstiden var om lag 16 måneder. Disse medlemmer deler ikke departementets vurdering av at dette kan betegnes som akseptabelt, og mener lang saksbehandlingstid i saker som gjelder den enkeltes rettigheter, kan utfordre rettssikkerheten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener at ivaretagelse av personvernet er en viktig forutsetning for et tillitsbasert samfunn. Økt digitalisering og deling av data samt økende bruk av kunstig intelligens medfører nye utfordringer og større krav til veiledning og håndheving av personvernregelverket. Disse medlemmer viser til arbeidet med den regulatoriske sandkassen som skal bidra til personvernvennlig innovasjon og spre kunnskap fra konkrete prosjekter.

Meldingen viser at digitale læringsverktøy i flere kommuner blir tatt i bruk uten tilstrekkelige vurderinger på kommunenivå. Disse medlemmer understreker viktigheten av å ivareta personvernet for barn og unge i Datatilsynets tilsynsarbeid og samarbeidet om veiledning og trygg bruk av digitale læringsverktøy.

Disse medlemmer merker seg videre den sterke veksten i saksmengden og den økende kompleksiteten i sakene hos både Datatilsynet og Personvernnemnda og hvordan dette utfordrer kapasiteten til tilsyn, målrettet veiledning og klagebehandling. Disse medlemmer understreker viktigheten av at departementet følger opp effektiviseringsarbeidet for å sikre at ressursene utnyttes best mulig.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener et sterkt personvern og god rettssikkerhet er grunnleggende, samtidig som regelverket må praktiseres forholdsmessig og ikke unødvendig hindre digitalisering, innovasjon og effektivisering.

Disse medlemmer registrerer samtidig en betydelig vekst i saksmengden hos Datatilsynet. Antallet individuelle klager økte fra 902 i 2024 til 1 848 i 2025. Økt saksmengde kan etter disse medlemmers syn ikke automatisk møtes med økte bevilgninger og flere ansatte. Det må også stilles tydelige krav til prioritering, digitalisering, effektivisering og organisering.

Disse medlemmer merker seg særlig veksten i klager som helt eller delvis er utformet ved hjelp av kunstig intelligens. Slike klager kan være svært omfattende og ressurskrevende, og Datatilsynet peker på at dette kan fortrenge prinsipielt viktige saker, tilsyn og veiledning. Disse medlemmer mener utviklingen aktualiserer behovet for å vurdere om regelverk og arbeidsprosesser i offentlig forvaltning er godt nok tilpasset den raske utviklingen innen kunstig intelligens.

Disse medlemmer understreker at personvernregelverket må praktiseres risikobasert og forholdsmessig. Personvernet skal beskytte den enkelte mot reelle inngrep i privatlivet, men må ikke bli et generelt hinder for bruk av kunstig intelligens, datadeling, innovasjon og mer effektive offentlige tjenester.

Disse medlemmer mener samtidig at offentlige virksomheter må gå foran i arbeidet med å beskytte personopplysninger, særlig når det gjelder barn og unge. Når en offentlig tjeneste lover anonymitet, må innbyggerne kunne stole på at dette faktisk gjelder. Saken om Alarmtelefonen for barn og unge viser behovet for bedre kontroll med hvilke opplysninger som samles inn og deles gjennom sporingsverktøy og tredjepartsløsninger.

Disse medlemmer mener samlet sett at utviklingen må møtes med tydeligere prioriteringer, effektiv saksbehandling og målrettet bruk av offentlige ressurser. Personvernet skal beskytte innbyggeren, ikke bygge unødvendige byråkratiske barrierer rundt innbyggeren.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at digitalisering, økt deling av data og rask utvikling innen kunstig intelligens gir store muligheter for bedre offentlige tjenester, økt produktivitet, innovasjon og verdiskaping. Disse medlemmer mener samtidig at den teknologiske utviklingen stiller stadig større krav til hvordan personvernet ivaretas. Målet må være et regelverk og en forvaltning som sikrer innbyggernes grunnleggende rettigheter og opprettholder tilliten til det digitale samfunnet, uten å skape unødvendige hindringer for ansvarlig bruk av ny teknologi.

Disse medlemmer merker seg at Datatilsynet i 2025 prioriterte personvern for barn og unge, den regulatoriske sandkassen og deling av data og kunstig intelligens. Disse medlemmer mener dette er viktige prioriteringer, og vil særlig fremheve behovet for et sterkt personvern for barn og unge i møte med digitale læringsverktøy, sosiale medier og kunstig intelligens.

Disse medlemmer mener videre at god veiledning er et sentralt virkemiddel i personvernpolitikken. Personvernregelverket er omfattende og kan være krevende å forstå og etterleve, særlig for kommuner, frivillige organisasjoner og små og mellomstore bedrifter. Målet må være at virksomhetene lettere kan gjøre riktig fra starten, fremfor at unødvendig kompliserte regler og uklar praktisering fører til mer administrasjon og flere saker i etterkant.

Disse medlemmer vil særlig understreke betydningen av en balansert tilnærming til kunstig intelligens. Personvern må bygges inn i utviklingen og bruken av KI-løsninger fra starten av. Samtidig må norske virksomheter ha tydelige og praktisk anvendelige rammer som gjør det mulig å utvikle, teste og ta i bruk ansvarlige KI-løsninger. Den regulatoriske sandkassen er etter disse medlemmers syn et viktig virkemiddel fordi den kan bidra til både innovasjon og bedre etterlevelse av personvernregelverket.

Disse medlemmer viser til at nye felleseuropeiske regelverk på det digitale området vil påvirke Datatilsynets oppgaver, og mener Norge må arbeide aktivt for at gjennomføringen av slike regelverk gir et høyt nivå av personvern samtidig som handlingsrommet for innovasjon, forskning, datadeling og verdiskaping ivaretas.

Disse medlemmer mener at et godt personvern og offensiv digitalisering ikke er motsetninger. Forutsigbare regler, god veiledning og personvern som bygges inn i teknologien fra starten av, kan tvert imot styrke tilliten som er nødvendig for at Norge skal kunne utnytte mulighetene i kunstig intelligens og digitalisering.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til sine merknader i fjorårets behandling av Datatilsynets og Personvernnemndas årsrapporter (Innst. 30 S (2025–2026)). Disse medlemmer konstaterer at den negative utviklingen beskrevet der har fortsatt. I 2025 ble det fattet vedtak om korrigerende tiltak av Datatilsynet i 36 saker mot 44 i 2024 og 54 i 2023. Det ble i fjor bare fattet vedtak om tvangsmulkt i to saker, også det en fortsatt nedgang. Samtidig fortsetter saksmengden å øke, og tilsynet beskriver selv en presset ressurssituasjon. Disse medlemmer vurderer på denne bakgrunn at nedgangen i reaksjoner reelt sett er et konkret uttrykk for ressursmangel. Disse medlemmer viser til at regjeringen også fremover skal vurdere ressurssituasjonen, men merker seg at liknende formuleringer ble benyttet i årsrapporten 2024 tilsynelatende uten at noe er skjedd.

Disse medlemmer viser til at det fra 2024 til 2025 har vært mer enn en dobling i klager fra privatpersoner, og mener det er viktig at også de mindre sakene sikres en reell behandling. Dette er i praksis ofte innbyggernes eneste måte å få rettet opp i konkrete, ulovlige forhold blant annet knyttet til håndtering av personinformasjon og kameraovervåking. Hvis denne muligheten svekkes over tid, på grunn av manglende ressurser, kan det i neste omgang svekke befolkningens tillit til Datatilsynet som institusjon. Disse medlemmer viser til at Datatilsynet oppgir at de ser en stor økning i klager utformet med støtte fra kunstig intelligens, men disse medlemmer vil understreke at også slike klager kan ha en materiell kjerne og at dette ikke fremover må brukes som et argument for å unnlate å gjøre noe med ressursmangelen.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til meldingen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Meld. St. 13 (2025–2026) – Datatilsynets og Personvernnemndas årsrapporter for 2025 – vedlegges protokollen.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 17. november 2026

Hanne Beate Stenvaag
leder

Bjørn Larsen
ordfører

Svanemerketrykksak, 2041 0654 Trykk og layout: Stortingets administrasjon